

GS-Voorstel

Besluitnummer

PZH-2026-893547041

DOS-2025-0002563

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde

Staten

7 juli 2026

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

Reactie op brief Stoomtrein Katwijk Leiden inzake het Valkenburgse Meer

Advies

1. Vast te stellen de GS-brief aan Stoomtrein Katwijk Leiden als reactie op de ontvangen brief van 18 december 2025 inzake het Valkenburgse Meer.
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting van deze GS-brief aan Stoomtrein Katwijk Leiden inzake het Valkenburgse Meer.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

- Brief aan GS over inrichtingsplan Valkenburgse Meer
- Reactie op brief Stoomtrein Katwijk Leiden inzake het Valkenburgse Meer

1 Toelichting voor het College

Op 1 april 2025 heeft een oeverval plaatsgevonden aan de zuidwestzijde van het Valkenburgse Meer. De provincie Zuid-Holland is eigenaar van de grond waar de oeverval heeft plaatsgevonden. Momenteel is het gebied rondom de oeverval afgezet en de activiteiten van de zandwinning zijn niet hervat. In het afgezette gebied lag het spoor van Stoomtrein Katwijk Leiden (Stichting Nationaal Smalspoor: hierna Smalspoor). Het spoor in het afgezette gebied is inmiddels verwijderd. Vanaf het moment dat de oeverval heeft plaatsgevonden zijn wij in gesprek met de partijen in het gebied, waaronder Smalspoor.

Op 18 december 2025 heeft het bestuur van Stoomtrein Katwijk Leiden een brief gestuurd aan GS, met als belangrijkste onderwerp het Inrichtingsplan Valkenburgse Meer.

Op 13 januari 2026 hebben GS het Inrichtingsplan Valkenburgse Meer vastgesteld als basis voor herstel van de waterkering en toekomstige gebiedsinrichting.

Er is een omgevingsvergunning afgegeven door de gemeente Wassenaar voor de realisatie van het inrichtingsplan. Het inrichtingsplan voorziet in een nieuw traject van het spoor en vervangt hiermee het traject dat verloren is gegaan door de oeverval.

Vanwege de complexiteit van het dossier, het aangespannen juridisch traject door Smalspoor en de gesprekken die plaatsvonden, was de brief tot op heden niet schriftelijk beantwoord. Met deze brief reageren we op de punten die zijn ingebracht door Smalspoor.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 2 - Bereikbaar Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële consequenties.

Juridisch kader

In de reactiebrief aan Smalspoor wordt ingegaan op de contractuele afspraken tussen de provincie en de stichting, zoals vastgelegd in de erfpachtovereenkomst uit 1993 en de vaststellingsovereenkomst uit 2020.

Smalspoor vraagt in haar brief aandacht voor zowel de inrichting van het gebied als de mogelijke hervatting van de zandwinning. De provincie heeft echter meerdere overeenkomsten met het zandwinningsbedrijf. Gelet op deze contractuele afspraken ligt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering in beginsel bij het zandwinningsbedrijf.

Daarnaast vraagt Smalspoor aandacht voor een tijdelijke oplossing in de vorm van een omloopspoor ter hoogte van de Wetlands. Naar aanleiding van een gerechtelijke procedure hebben partijen hierover afspraken gemaakt, die zijn vastgelegd in een addendum bij de erfpachtovereenkomst. De gevraagde toestemming is daarmee reeds verleend.

Verder verzoekt Smalspoor om het zogenaamde 'rondje' om het Valkenburgse Meer zo spoedig mogelijk te herstellen. Hoewel hiervoor in de erfpachtakte uit 1993 geen expliciete afspraak is gemaakt, wordt in de brief aangegeven dat Gedeputeerde Staten hierin een

faciliterende rol zullen vervullen. In het eerder genoemde addendum is dit opgenomen. Ook draagt het nieuwe inrichtingsplan bij aan de mogelijkheid om een rondje te realiseren.

Tot slot wordt in de brief ingegaan op het nadeelcompensatieverzoek. Dit verzoek wordt momenteel beoordeeld door een onafhankelijke externe adviseur (SAOZ) conform de reguliere procedure. Op 26 mei is een eerste conceptadvies ontvangen, waarin het juridisch-causale verband nog nader dient te worden uitgewerkt.

De omstandigheid dat de brief van december 2025 pas in juli 2026 wordt beantwoord, houdt verband met het feit dat in de tussenliggende periode intensief overleg heeft plaatsgevonden tussen de advocaten van partijen over de inhoud van het addendum. Nadat partijen er niet in slaagden om tot overeenstemming te komen, is een gerechtelijke procedure gevolgd welke uiteindelijk heeft geresulteerd in een addendum. In het addendum hebben zowel de provincie als Smalspoor verklaard zich te zullen inspannen voor realisatie van de smalspoorbaan conform inrichtingsplan. Met het oog op het niet doorkruisen van de lopende onderhandelingen en de gerechtelijke procedure is ervoor gekozen de inhoudelijke reactie op de brief aan te houden en deze op onderhavig moment te verzenden.

2 Voorafgaande besluitvorming

- Op 13 januari 2026 hebben GS het inrichtingsplan Valkenburgse Meer vastgesteld als basis voor herstel van de waterkering en toekomstige gebiedsinrichting (PZH-2025-884940039).
- Op 20 januari 2026 hebben GS het zandwinningsbedrijf Xella aansprakelijk gesteld in verband met de oeverval bij het Valkenburgse Meer op 1 april 2025 (PZH-2026-885363301).

3 Proces

Deze brief zal na vaststelling door GS digitaal en per post worden verzonden aan het bestuur van Stoomtrein Katwijk Leiden.

4 Participatie en rolneming

N.v.t.

5 Communicatiestrategie

Er wordt verder niet gecommuniceerd over deze brief.